Judikatūras krājums

ĢENERĀLADVOKĀTA DŽERARDA HOGANA [*GERARD HOGAN*]
SECINĀJUMI,
sniegti 2020. gada 26. novembrī[1]

Lieta C-572/18 P

thyssenkrupp Electrical Steel GmbH,
thyssenkrupp Electrical Steel Ugo
pret

Eiropas Komisiju

Apelācijas sūdzība – Muitas savienība – Muitas ekspertu grupas secinājumi – Regula (ES) Nr. 952/2013 – 211. panta 6. punkts – Atļauja ievest pārstrādei atsevišķus teksturēta elektrotehniskā tērauda produktus – Ekonomisko nosacījumu pārbaude – Muitas ekspertu grupas secinājumu saistošais raksturs – Akts, kas nav pārsūdzams

I. Ievads

1. Ar šo apelācijas sūdzību apelācijas sūdzības iesniedzēji lūdz Tiesu atcelt 2018. gada 2. jūlija rīkojumu *thyssenkrupp Electrical Steel* un *thyssenkrupp Electrical Steel Ugo*/Komisija[2] (turpmāk tekstā – "pārsūdzētais rīkojums"), ar kuru Vispārējā tiesa kā nepieņemamu noraidīja apelācijas sūdzības iesniedzēju prasību. Šī prasība ir vērsta pret to, ko dēvē par Komisijas izdarītu "secinājumu".

2. Šī strīda pamatā ir jautājums par to, vai Komisijas secinājums, ka "ekonomiskie nosacījumi ir izpildīti"[3] muitas procedūrā, kas attiecas uz atļauju izmantot tā dēvēto "ievešanu pārstrādei", ir akts, kurš ir paredzēts, lai radītu tiesiskās sekas, par ko var celt prasību LESD 263. panta 1. punkta izpratnē.

3. "Ievešanas pārstrādei procedūra" ir aplūkota Muitas kodeksa 256.–258. pantā, un tā ietver procedūru, kas ļauj apturēt ievedmuitas, PVN un citus maksājumus vai tirdzniecības politikas pasākumus, ievedot preces Savienībā no trešām valstīm. Produkti, kas iegūti šādā pārstrādes veidā, vai nu tiek atkārtoti eksportēti, vai laisti brīvā apgrozībā Savienības iekšienē, pēdējā gadījumā maksājot muitas nodokli par sākotnēji importētajām izejvielām vai pārstrādātajiem produktiem. Šī režīma piemērošanai nepieciešama muitas dienestu atļauja.

1 Oriģinālvaloda – angļu.

2 T-577/17, nav publicēts, EU:T:2018:411.

3 Skat. Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) Nr. 952/2013 (2013. gada 9. oktobris), ar ko izveido Savienības Muitas kodeksu (OV 2013, L 269, 1. lpp.; turpmāk tekstā – "Muitas kodekss"), 211. panta 4. punkta b) apakšpunktu un 6. punktu.

4. Šajā tiesvedībā ir ticis iesniegts pieteikums par ievešanas pārstrādei atļauju attiecībā uz atsevišķiem japāņu izcelsmes teksturēta elektrotehniskā tērauda (turpmāk tekstā – "*GOES*") [produktiem], uz kuriem ir attiecināmi Eiropas Komisijas noteiktie antidempinga pasākumi [4]. Antidempinga pasākumi tika vērsti uz šo materiālu importu par cenu, kas zemāka par noteikto minimālo importa cenu. Šajā lietā atļaujas piešķiršana ievešanai pārstrādei nozīmēja, ka importētājam nebūtu bijis jāmaksā antidempinga maksājumi vai jāsniedz jebkādi pierādījumi par dempinga novēršanu.

5. Tāpēc, iespējams, nav pārsteidzoši, ka Eiropas konkurenti, kas ražo *GOES*, ir nopietni iebilduši pret šādas atļaujas piešķiršanu. Pēc to uzskatiem, šāda atļauja nozīmētu to procedūru apiešanu, kas noteiktas Īstenošanas regulā, kurā paredzēti šie antidempinga pasākumi. Tomēr jautājums šajā apelācijas sūdzībā ir par to, vai šie konkurenti var apstrīdēt iepriekš minētā Komisijas secinājuma pamatotību šajā tiesvedībā vai arī tie tikai aprobežojas ar kritikas izteikšanu par valsts muitas dienestu piešķirto ievešanas pārstrādei atļauju savas valsts tiesās [5]. Tas ir atkarīgs no tā, vai ar Komisijas secinājumu bija paredzēts radīt tiesiskās sekas, un, ja tas tā ir, rodas jautājums, vai akts apelācijas sūdzības iesniedzējus ir skāris tieši un individuāli LESD 263. panta 1. punkta izpratnē.

6. Kritēriji, kas jāpiemēro, lai noteiktu, vai akta mērķis ir radīt tiesiskās sekas, nebūt nav jauni, un tie ir izklāstīti pārsūdzētā rīkojuma 28. punktā. Lai gan Tiesa spriedumā *Friesland Coberco Dairy Foods* [6] ir interpretējusi noteikumu [7], kas ir gandrīz identisks Komisijas 2015. gada 24. novembra Īstenošanas regulas (ES) 2015/2447 [8] 259. panta 5. punktam, šajā lietā aplūkojamais noteikums liek tomēr šaubīties par to, vai izdarītais secinājums par ekonomiskajiem nosacījumiem ir saistošs tiesību akts, jo īpaši tāpēc, ka ar Komisijas un dalībvalstu pieņemto administratīvo praksi tiek noteikts tieši pretējais Komisijas tagadējai nostājai. Šeit jāatzīmē, ka lietā *Friesland Coberco* Tiesa ir nospriedusi, ka frāze, saskaņā ar kuru valsts muitas dienestiem ir "jāņem vērā" Muitas kodeksa komitejas secinājumi, esot nozīmējusi, ka pēdējās secinājumi nav bijuši saistoši valsts muitas dienestiem [9]. Šajā lietā rodas ļoti līdzīgs tiesību aktu interpretācijas jautājums.

7. Tādējādi šī apelācijas sūdzība faktiski sniegs Tiesai iespēju vēlreiz apsvērt savu nostāju attiecībā uz to, kas ir saistoši akti, ceļot prasību saskaņā ar LESD 263. pantu. Tomēr, pirms turpinām izskatīt šos jautājumus, vispirms ir jāizklāsta atbilstošās tiesību normas. Tā kā apelācijas sūdzības iesniedzēji ir atsaukušies uz izmaiņām tiesību aktos, kas notikušas kopš lietas *Friesland Coberco*, ir jābalstās uz tiesisko regulējumu, kas ir bijis spēkā lietas izskatīšanas laikā, kā arī uz turpmākajām norisēm, kas ir būtiskas, ciktāl tas attiecas uz šo lietu.

4 Komisijas Īstenošanas regula (ES) 2015/1953 (2015. gada 29. oktobris), ar ko nosaka galīgo antidempinga maksājumu atsevišķu Ķīnas Tautas Republikas, Japānas, Korejas Republikas, Krievijas Federācijas un Amerikas Savienoto Valstu izcelsmes teksturēta elektrotehniskā silīcijtērauda plakanu velmējumu produktu importam (OV 2015, L 284, 109. lpp.).

5 Saskaņā ar apelācijas sūdzības iesniedzēju lūgumu atļaut sniegt atbildi apelācijas sūdzības iesniedzēji ir iesnieguši apelācijas sūdzības *Rechtbank Noord-Holland* (Ziemeļholandes reģionālā tiesa, Nīderlande), apstrīdot to, ka Nīderlandes muitas dienests noraidījis to iebildumus par ievešanas pārstrādei atļaujas piešķiršanu.

6 Spriedums, 2006. gada 11. maijs, *Friesland Coberco Dairy Foods* (C-11/05, EU:C:2006:312; turpmāk tekstā – "*Friesland Coberco*"), 25.–33. punkts. Spriedumā tiek runāts par pārstrādi muitas kontrolē, nevis ievešanu pārstrādei. Šo procedūru apvienošana jau tika sākta saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (EK) Nr. 450/2008 (2008. gada 23. aprīlis), ar ko izveido Kopienas Muitas kodeksu (Modernizētais muitas kodekss) (OV 2008, L 145, 1. lpp.), skat. minētās regulas 33. apsvērumu. Pēc tam tas atkal tika turpināts saskaņā ar Muitas kodeksu, skat. šī kodeksa 50. apsvērumu.

7 Komisijas Regulas (EEK) Nr. 2454/93 (1993. gada 2. jūlijs), ar ko nosaka īstenošanas noteikumus Padomes Regulai (EEK) Nr. 2913/92 par Kopienas Muitas kodeksa izveidi (OV 1993, L 253, 1. lpp.), 504. panta 4. punkts.

8 Komisijas Īstenošanas Regula (ES) 2015/2447 (2015. gada 24. novembris), ar ko paredz sīki izstrādātus noteikumus, kas vajadzīgi, lai īstenotu konkrētus noteikumus Eiropas Parlamenta un Padomes Regulā (ES) Nr. 952/2013, ar ko izveido Savienības Muitas kodeksu (OV 2015, L 343, 558. lpp.).

9 *Friesland Coberco*, 26.–27. punkts.

II. Tiesiskais regulējums

A. Savienības tiesību akti

1. Tiesību akti, kas bija spēkā laikā, kad tika pieņemts nolēmums lietā "Friesland Coberco"

a) Regula Nr. 2913/92

8. Regulas Nr. 2913/92 [10] 130. pantā bija aprakstīta procedūra pārstrādei muitas kontrolē, kas ļāva šādu pārstrādes darbību rezultātā radušos produktus laist brīvā apgrozībā ar tiem atbilstošu ievedmuitas nodokļa likmi. Saskaņā ar 132. pantu bija jāpieprasa atļauja.

9. Regulas Nr. 2913/92 133. pantā [11] bija izklāstīti šādas atļaujas piešķiršanas nosacījumi:

"Atļauju izsniedz:

[..]

e) ja ir izpildīti procedūras nosacījumi, kas palīdz radīt vai saglabāt kādu pārstrādes nozari Kopienā, nekaitējot līdzīgu preču ražotāju būtiskajām interesēm Kopienā (saimnieciskie [ekonomiskie] nosacījumi). Gadījumus, kad ekonomiskos nosacījumus uzskata par izpildītiem, var noteikt saskaņā ar komitejas procedūru."

10. Regulas Nr. 2913/92 247.–249. pantā bija aprakstīta Muitas kodeksa komitejas loma kā palīdzības sniegšana Komisijai saskaņā ar regulas noteikumiem. Regulas Nr. 2913/92 249. pantā ir noteikts:

"Komiteja var izskatīt jebkuru ar tiesību aktiem muitas jomā saistītu jautājumu, kuru izvirza tās priekšsēdētājs vai nu pēc savas ierosmes, vai pēc kādas dalībvalsts pārstāvja lūguma."

b) Regula Nr. 2454/93

11. Regulas Nr. 2454/93 [12] 502. un 504. pants ietilpa iedaļā "Saimnieciskie [ekonomiskie] nosacījumi". Tie abi attiecās uz valsts muitas dienestu lomu, kad Muitas kodeksa komiteja veica ekonomisko nosacījumu pārbaudi. Regulas Nr. 2454/93 502. panta 1. punktā bija paredzēts:

"Izņemot gadījumus, kad saskaņā ar 3., 4. vai 6. nodaļu tiek uzskatīts, ka ekonomiskie nosacījumi ir izpildīti, atļauju nedod, iekams muitas dienesti nav ekonomiskos nosacījumus pārbaudījuši."

12. Regulas Nr. 2454/93 504. panta 1. un 4. punktā bija noteikts:

"1. Ja uzsākta pārbaude saskaņā ar 503. pantu, lieta nosūtāma Komisijai. Tajā ir jau izdarītās pārbaudes rezultāti.

10 Regula (EEK) Nr. 2913/92 (1992. gada 12. oktobris) par Kopienas Muitas kodeksa izveidi (OV 1992, L 302, 1. lpp.) tika galīgi atcelta ar Regulu Nr. 952/2013. Modernizētais muitas kodekss saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (EK) Nr. 450/2008 (2008. gada 23. aprīlis), ar ko izveido Kopienas Muitas kodeksu (Modernizētais muitas kodekss) (OV 2008, L 145, 1. lpp.), ar kuru bija paredzēts aizstāt Kopienas Muitas kodeksu, tika aizstāts ar Savienības Muitas kodeksu saskaņā ar Regulu Nr. 952/2013, pat pirms tas bija pilnībā stājies spēkā.

11 Ar grozījumiem, kas izdarīti ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (EK) Nr. 2700/2000 (2000. gada 16. novembris), ar ko groza Padomes Regulu (EEK) Nr. 2913/92 par Kopienas Muitas kodeksa izveidi (OV 2000, L 311, 17. lpp.).

12 OV 1993, L 253, 1. lpp., netieši atcelta ar Komisijas Īstenošanas regulu (ES) 2016/481 (2016. gada 1. aprīlis), ar kuru atceļ Komisijas Regulu (EEK) Nr. 2454/93, ar ko nosaka īstenošanas noteikumus Padomes Regulai (EEK) Nr. 2913/92 par Kopienas Muitas kodeksa izveidi (OV 2016, L 87, 24. lpp.).

[..]

4. Komitejas slēdzienu ņem vērā attiecīgie muitas dienesti un citi muitas dienesti, kuri nodarbojas ar līdzīgām atļaujām vai pieteikumiem.

[..]"

2. Lietā piemērojamie tiesību akti

a) Muitas kodekss

13. Tālāk ir jāizskata Muitas kodeksa noteikumi. Saskaņā ar (pārstrādātā) Muitas kodeksa 210. pantu precēm var piemērot īpašas procedūras, tostarp ievešanas pārstrādei procedūru.

14. Muitas kodeksa 211. panta 1. punktā ir uzskaitītas procedūras, kurām nepieciešama atļauja, un tā 4.–6. punkts attiecas uz papildu nosacījumiem, kas jāizpilda, tostarp, lai tiktu piešķirta ievešanas pārstrādei atļauja. Šie noteikumi ir formulēti šādi:

"1. Muitas dienestu atļauja ir vajadzīga:

a) lai izmantotu ievešanas pārstrādei vai izvešanas pārstrādei procedūru, pagaidu ievešanas procedūru vai galapatēriņa procedūru;

[..].

4. Izņemot gadījumus, kad noteikts citādi, un papildus 3. punktam, 1. punktā minēto atļauju piešķir tikai tad, ja ir izpildīti visi turpmāk norādītie nosacījumi:

a) muitas dienesti spēj īstenot muitas uzraudzību, neveicot ar attiecīgajām ekonomiskajām vajadzībām nesamērīgus administratīvus pasākumus;

b) ar pārstrādes procedūras atļauju netiktu nelabvēlīgi ietekmētas Savienības ražotāju būtiskās intereses (ekonomiskie nosacījumi).

5. Uzskata, ka Savienības ražotāju būtiskās intereses nav nelabvēlīgi ietekmētas, kā minēts 4. punkta b) apakšpunktā, izņemot gadījumus, kad ir pierādījumi par pretējo vai kad ekonomiskie nosacījumi ir uzskatāmi par izpildītiem.

6. Ja ir pierādījumi, ka, iespējams, var tikt nelabvēlīgi ietekmētas Savienības ražotāju būtiskās intereses, Savienības līmenī veic ekonomisko nosacījumu izpēti."

15. Muitas kodeksa 212. pantā "Pilnvaru deleģēšana" ir noteikts:

"Komisija tiek pilnvarota pieņemt deleģētos aktus saskaņā ar 284. pantu, lai noteiktu:

a) nosacījumus par atļaujas izsniegšanu procedūrām, kas minētas 211. panta 1. punktā;

b) izņēmumus no nosacījumiem, kas minēti 211. panta 3. un 4. punktā;

c) gadījumus, kad ekonomiskos nosacījumus uzskata par izpildītiem, kā minēts 211. panta 5. punktā."

16. Muitas kodeksa 213. panta nosaukums ir "Īstenošanas pilnvaru piešķiršana", un tas ir formulēts šādi:

"Komisija ar īstenošanas aktiem precizē procedūras noteikumus 211. panta 6. punktā minēto ekonomisko nosacījumu izpētei.

Minētos īstenošanas aktus pieņem saskaņā ar 285. panta 4. punktā minēto pārbaudes procedūru."

b) Komisijas Deleģētā regula 2015/2446

17. Komisijas Deleģētās regulas (ES) 2015/2446 (turpmāk tekstā – "Deleģētā regula")[13] 166. panta 1. punktā ir paredzēts vispārējs noteikums, ka Muitas kodeksa 211. panta 4. punkta b) apakšpunktā izklāstītos nosacījumus nepiemēro ievešanas pārstrādei atļaujām, un tajā ir noteikti trīs izņēmumi.

18. Deleģētās regulas 167. pantā ir noteikti 19 gadījumi, kad ekonomiskie nosacījumi ievešanai pārstrādei saskaņā ar Muitas kodeksa 211. panta 5. punktu tiek uzskatīti par izpildītiem.

c) Komisijas Īstenošanas regula 2015/2447

19. Komisijas Īstenošanas regulas (ES) 2015/2447 (turpmāk tekstā – "Īstenošanas regula")[14] 259. panta 1., 4., 5. un 6. punktam, kas attiecas uz ekonomisko nosacījumu pārbaudi saskaņā ar Muitas kodeksa 211. panta 6. punktu, ir šāds formulējums:

"1. Ja pēc pieteikuma atļaujas saņemšanai, kā minēts Kodeksa 211. panta 1. punkta a) apakšpunktā, ir vajadzīga ekonomisko nosacījumu izpēte saskaņā ar Kodeksa 211. panta 6. punktu, tā muitas dienesta muitas administrācija, kuras kompetencē ir pieņemt lēmumu par pieteikumu, nekavējoties nosūta datni Komisijai, pieprasot šādu izpēti.

[..]

4. Komisija izveido ekspertu grupu, kurā ietilpst dalībvalstu pārstāvji un kura sniedz konsultācijas Komisijai par to, vai ir izpildīti ekonomiskie nosacījumi.

5. Attiecīgais muitas dienests un visi citi muitas dienesti, kuri nodarbojas ar līdzīgiem pieteikumiem vai atļaujām, ņem vērā secinājumu par ekonomiskajiem nosacījumiem.

Iegūtajos secinājumos par ekonomiskajiem nosacījumiem var norādīt, ka izpētāmais gadījums ir unikāls, tāpēc to nevar izmantot par precedentu citiem pieteikumiem vai atļaujām.

6. Ja tiek secināts, ka ekonomiskie nosacījumi vairs netiek izpildīti, kompetentais muitas dienests atsauc attiecīgo atļauju. Atsaukšana stājas spēkā ne vēlāk kā vienu gadu pēc dienas, kas seko dienai, kad lēmumu par atsaukšanu ir saņēmis atļaujas turētājs."

13 Komisijas Deleģētā regula (ES) 2015/2446 (2015. gada 28. jūlijs), ar ko papildina Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 952/2013 attiecībā uz sīki izstrādātiem noteikumiem, kuri attiecas uz dažiem Savienības Muitas kodeksa noteikumiem (OV 2015, L 343, 1. lpp.).

14 Komisijas Īstenošanas regula (ES) 2015/2447 (2015. gada 24. novembris), ar ko paredz sīki izstrādātus noteikumus, kas vajadzīgi, lai īstenotu konkrētus noteikumus Eiropas Parlamenta un Padomes Regulā (ES) Nr. 952/2013, ar ko izveido Savienības Muitas kodeksu (OV 2015, L 343, 558. lpp.).

d) Citi noteikumi, kas attiecas uz ekspertu grupām

20. Komisijas 2016. gada 30. maija Lēmuma, ar ko nosaka horizontālus noteikumus attiecībā uz Komisijas ekspertu grupu izveidi un darbību [15], 3. panta 1. punkta c) apakšpunktā saistībā ar paziņojumu Komisijai "Pamatnostādnes Komisijas ekspertu grupām: horizontālie noteikumi un publiskais reģistrs" [16] (turpmāk tekstā – "horizontālie noteikumi") ir paredzēts, ka ekspertu grupām ir jāsniedz Komisijai konsultācijas un zināšanas. Saskaņā ar šī lēmuma 5. pantu to pilnvaras un uzdevumi ir skaidri jādefinē.

21. Muitas ekspertu grupa ir izveidota saskaņā ar Muitas ekspertu grupas statūtiem [17]. Uz to attiecas Komisijas ekspertu grupu horizontālie noteikumi, un saskaņā ar statūtu 2. panta g) punktu tai ir jāsniedz padomi saistībā ar ekonomisko nosacījumu izpildes pārbaudi.

22. Saskaņā ar Muitas ekspertu grupas reglamenta 1. panta 1. punktu [18] katru dalībvalsti uzskata par vienu Muitas ekspertu grupas locekli un [tā] lemj par tās delegācijas sastāvu. Šī reglamenta 8. pantā ir aprakstīta procedūra, kas jāievēro Muitas ekspertu grupai, sniedzot konsultācijas Komisijai par ekonomisko nosacījumu izpildi. Tajā ir paredzēts, ka balsošana notiek, ja grupa nespēj panākt vienprātību. Locekļiem, kas balso pret apstiprinājumu par ekonomisko nosacījumu pastāvēšanu, ir jāpamato sava nostāja saskaņā ar šī reglamenta 8. panta e) punktu.

III. Tiesvedības priekšvēsture [19]

23. 2017. gada 21. februārī *Euro-Mit Staal BV* (turpmāk tekstā – "*EMS*") ir iesniedzis Nīderlandes muitas dienestiem pieteikumu atļaujas saņemšanai atsevišķu Japānas izcelsmes *GOES* ievešanai pārstrādei. Šis pieteikums ir iesniegts, pamatojoties uz Muitas kodeksa 211. panta 1. punkta a) apakšpunktu.

24. 2017. gada 27. februārī Nīderlandes muitas dienesti, rīkojoties saskaņā ar Īstenošanas regulas 259. panta 1. punktu, ir pārsūtījuši lietas materiālus Komisijai, pieprasot veikt ekonomisko nosacījumu pārbaudi saskaņā ar Muitas kodeksa 211. panta 6. punktu un "secināt, ka [tie ir] ievēroti un [ka] atļauju [varēja] piešķirt" [20].

25. Jautājums ir izskatīts Muitas ekspertu grupas nodaļas "Īpašās procedūras, izņemot tranzītu" 2017. gada 2. maija sestajā sanāksmē, kurā dalībnieku balsojums par lūgumu konsultēt Komisiju par to, vai ekonomiskie nosacījumi ir vai nav izpildīti, ir novedis pie labvēlīga rezultāta. Pamatojoties uz to, Komisija ir secinājusi, ka ekonomiskie nosacījumi ir izpildīti. Šis rezultāts ir norādīts šīs sanāksmes protokolā (turpmāk tekstā – "apstrīdētais secinājums").

26. Tajā pašā dienā Nīderlandes muitas dienests *EMS* ir izsniedzis ievešanas pārstrādei atļauju laika posmam no 2017. gada 2. maija līdz 2020. gada 1. maijam. 2017. gada 12. jūlijā apelācijas sūdzības iesniedzēji Nīderlandes muitas dienestam ir iesnieguši iebildumus pret šīs atļaujas piešķiršanu *EMS*. Nīderlandes muitas dienests savos 2017. gada 11. decembra preliminārajos nolēmumos par šiem iebildumiem ir paziņojis, ka tam esot "pienākums" ("verplicht") piešķirt pieprasītās atļaujas, jo tam esot bijis "jāņem vērā secinājums par ekonomiskajiem nosacījumiem" [21].

15 C(2016) 3301.

16 C(2016) 3300.

17 Piezīme Komisijas ekspertu grupas reģistram, atsauce *Ares* (2016) 2109319, 2016. gada 3. maijs.

18 Atsauce *Ares* (2016) 2616740, 2016. gada 6. jūnijs.

19 Pārsūdzētā rīkojuma 1.–8. punkts.

20 Pārsūdzētā rīkojuma 2. punkts.

21 Kā apelācijas sūdzībā norāda apelācijas sūdzības iesniedzēji, Nīderlandes muitas dienests ar 2018. gada 8. janvāra galīgo lēmumu iebildumus noraidīja, pamatojoties uz to, ka saskaņā ar Muitas kodeksa 44. pantu atļauja tieši un individuāli neskarot Savienības ražotājus, un tikai norādīja, ka pienākumu piešķirt pieprasīto atļauju ir uzskatījis par papildu atteikuma pamatojumu.

IV. Tiesvedība Vispārējā tiesā un pārsūdzētais rīkojums

27. Ar prasības pieteikumu, kas Vispārējās tiesas kancelejā iesniegts 2017. gada 25. augustā, apelācijas sūdzības iesniedzēji ir lūguši atcelt apstrīdēto secinājumu.

28. Komisija ir izvirzījusi iebildi par nepieņemamību [22], pamatojoties uz to, ka nav tiesību akta, par kuru varētu celt prasību atcelt tiesību aktu saskaņā ar LESD 263. pantu, un – pakārtoti – pamatojoties uz to, ka apelācijas sūdzības iesniedzēji nav tieši un individuāli skarti, kā noteikts LESD 263. panta ceturtajā daļā. *EMS* ir lūgusi atļauju iestāties lietā Komisijas prasījumu atbalstam.

29. Vispārējā tiesa ir noraidījusi apelācijas sūdzības iesniedzēju prasību, pamatojoties uz to, ka apstrīdētajam secinājumam nav apstrīdama akta rakstura [23], bez nepieciešamības izskatīt otro Komisijas izvirzīto iebildumu par pieņemamību un neizskatot lietu pēc būtības. Tomēr saskaņā ar Vispārējās tiesas Reglamenta 135. panta 1. punktu Komisijai tika piespriests segt savus, kā arī atlīdzināt apelācijas sūdzības iesniedzēju tiesāšanās izdevumus. Tā kā apelācijas sūdzības iesniedzēju prasība tika noraidīta kā nepieņemama, nebija jālemj par *EMS* pieteikumu par atļauju iestāties lietā.

V. Tiesvedība Tiesā un lietas dalībnieku prasījumi

30. 2018. gada 13. septembrī apelācijas sūdzības iesniedzēji iesniedza apelācijas sūdzību par pārsūdzēto rīkojumu. Apelācijas sūdzības iesniedzēji lūdz Tiesu atcelt pārsūdzēto rīkojumu, lemt par pieņemamību, tostarp Komisijas izvirzīto otro iebildi par pieņemamību, nosūtīt lietu atpakaļ Vispārējai tiesai, lai šī tiesa lemtu par pieteikumu būtību, un piespriest Komisijai atlīdzināt tiesāšanās izdevumus.

31. Komisija lūdz Tiesu noraidīt apelācijas sūdzību un piespriest apelācijas sūdzības iesniedzējiem atlīdzināt tiesāšanās izdevumus.

32. Ar dokumentu, kas Tiesas kancelejā iesniegts 2018. gada 27. decembrī, *EMS* lūdza atļauju iestāties šajā lietā Komisijas prasījumu atbalstam [24]. Tas tika noraidīts ar Tiesas priekšsēdētāja 2019. gada 7. marta rīkojumu [25], jo *EMS* nebija izrādījusi interesi par lietas rezultātu.

VI. Par apelācijas sūdzību

33. Apelācijas sūdzības iesniedzēji ir izvirzījuši piecus pamatus. Pirmkārt, tie apgalvo, ka Vispārējā tiesa esot pieļāvusi kļūdu, nospriežot, ka Muitas kodeksā un ar to saistītajās deleģētajās un īstenošanas regulās Komisijai neesot piešķirtas pilnvaras ekonomisko nosacījumu novērtēšanas laikā pieņemt lēmumus, kas ir saistoši valsts muitas dienestiem. Otrkārt, tie apgalvo, ka Vispārējā tiesa esot pieļāvusi kļūdu, nospriežot, ka Komisijas lomai ekonomisko nosacījumu novērtēšanā esot vienīgi procesuāls raksturs. Treškārt, tie uzskata, ka Vispārējā tiesa esot pieļāvusi kļūdu, uzskatot, ka *Friesland Coberco* ir juridiski saistoša iestāde attiecībā uz Īstenošanas regulas 259. panta 5. punkta interpretēšanu. Ceturtkārt, pēc apelācijas sūdzības iesniedzēju domām, Vispārējā tiesa esot pieļāvusi kļūdu, neuzskatot "Administratīvo praksi attiecībā uz ekonomisko nosacījumu pārbaudi saskaņā ar Savienības Muitas kodeksa 211. panta 6. punktu un Īstenošanas regulas 259. pantu" [26] (turpmāk tekstā – "administratīvā

22 Saskaņā ar Vispārējās tiesas Reglamenta 130. pantu.

23 Pārsūdzētā rīkojuma 70. punkts.

24 Saskaņā ar Eiropas Savienības Tiesas statūtu 40. pantu.

25 *thyssenkrupp Electrical Steel* un *thyssenkrupp Electrical Steel Ugo*/Komisija (C-572/18 P, nav publicēts, EU:C:2019:188).

26 Atsauce *Ares* (2016) 4155451, 2016. gada 5. augusts.

prakse"), ko piemēro no 2016. gada 1. septembra, kā pierādījumu tam, ka apstrīdētie secinājumi par ekonomiskajiem nosacījumiem ir saistoši. Piektkārt un visbeidzot, apelācijas sūdzības iesniedzēji apgalvo, ka Vispārējā tiesa esot pieļāvusi kļūdu, uzskatot, ka apelācijas sūdzības iesniedzējus apstrīdētais secinājums neskar tieši un individuāli.

34. Pirmie četri no šiem pamatiem ir saistīti ar tiesību kļūdām, ko Vispārējā tiesa esot pieļāvusi, vērtējot, vai apstrīdētais secinājums ir apstrīdams akts. Lai gan tikai trešais pamats ir vērsts uz atšķirībām starp noteikumiem, ko Tiesa izskatīja spriedumā *Friesland Coberco*, no apelācijas sūdzības ir skaidrs, ka lielākā daļa argumentu, kas attiecas uz pirmajiem trim pamatiem, ir balstīti uz atšķirību starp tiesisko regulējumu pirms un pēc Muitas kodeksa stāšanās spēkā. Tādējādi pirmos trīs pamatus vajadzētu izskatīt kopā. Tas, vai ir jāizskata ceturtais pamats, kas rosina jautājumu par administratīvās prakses tiesiskajām sekām, lai izlemtu, vai apstrīdētais secinājums ir apstrīdams akts, ir atkarīgs no atbildes uz pirmajiem trim pamatiem, savukārt piektais pamats varētu kļūt būtisks tikai tad, ja tiktu konstatēts, ka Vispārējā tiesa ir pieļāvusi tiesību kļūdu.

A. Interese celt prasību

35. Sākotnējā piezīmē Komisija norādīja, ka Savienības tiesas jebkurā tiesvedības laikā var *ex officio* pārbaudīt, vai prasībai ir zudis priekšmets, kas nozīmē, ka vairs nav vajadzības par to lemt [27]. Saskaņā ar Tiesas pastāvīgo judikatūru prasība atcelt tiesību aktu, ko ir cēlusi fiziska vai juridiska persona, patiešām ir pieņemama tikai tad, ja šādai personai ir interese, lai strīdīgais akts tiktu atcelts. Šāda interese prasa, lai pārsūdzētā akta atcelšanai pašai par sevi varētu būt tiesiskas sekas un tādējādi prasības rezultātā lietas dalībniekam, kurš to ir cēlis, varētu rasties priekšrocības [28]. Tas, iespējams, nebūtu noticis, ja apelācijas sūdzības iesniedzēji nebūtu sākuši tiesvedību pret Nīderlandes muitas dienesta noraidījumu viņu iebildumiem pret *EMS* piešķirto atļauju ievešanai pārstrādei un tādējādi būtu ļāvuši šai atļaujai kļūt par saistošu lēmumu [29]. Ņemot vērā to, ka apelācijas sūdzības iesniedzēji ir ierosinājuši šādu tiesvedību – fakts, kuru atzīst Komisija –, nav šaubu par apelācijas sūdzības iesniedzēju pastāvīgo interesi celt prasību.

B. Pirmie trīs pamati, kas ir saistīti ar apstrīdama akta esamību LESD 263. panta izpratnē

1. Lietas dalībnieku argumenti

36. Ar pirmo pamatu apelācijas sūdzības iesniedzēji apgalvo, ka Vispārējā tiesa esot pieļāvusi tiesību kļūdu, pārsūdzētā rīkojuma 48. punktā konstatējot, ka ne Muitas kodeksā, ne Deleģētajā regulā, ne Īstenošanas regulā Komisijai neesot piešķirtas pilnvaras pieņemt lēmumus, kas būtu saistoši valsts iestādēm procedūrā par atļaujas piešķiršanu ievešanai pārstrādei. Apelācijas sūdzības iesniedzēji to ir secinājuši no tā, ka Komisija saskaņā ar īstenošanas pilnvarām esot ieviesusi procedūru, kurā jautājums par to, vai ekonomiskie nosacījumi ir izpildīti, ir jāpārbauda Savienības līmenī, savukārt, un šajā ziņā tā saskata atšķirību salīdzinājumā ar Muitas kodeksa iepriekšējo versiju [30], kas bija spēkā un tika analizēta lietā *Friesland Coberco*, valsts iestādēm nav piešķirtas nekādas pilnvaras pārbaudīt ekonomiskos nosacījumus.

27 Reglamenta 149. pants.

28 Šajā nozīmē skat. spriedumu, 2015. gada 17. septembris, *Mory* u.c./Komisija (C-33/14 P, EU:C:2015:609, 55. punkts).

29 Pēc analoģijas skat. ģenerāladvokātes E. Šarpstones [*E. Sharpston*] secinājumus lietā *Gul Ahmed Textile Mills*/Padome (C-100/17 P, EU:C:2018:214, 99. punkts), kurā aplūkots jautājums, vai pastāv "pastāvīga interese", kad atmaksas prasība, kas varētu būt saistīta ar prasību atcelt tiesību aktu, nav iesniegta laikā.

30 Regula Nr. 2913/92.

37. Ar otro pamatu apelācijas sūdzības iesniedzēji apgalvo, ka Vispārējā tiesa esot pieļāvusi tiesību kļūdu, kad pārsūdzētā rīkojuma 49. punktā tā ir raksturojusi Komisijas lomu ekonomisko nosacījumu novērtēšanā kā vienīgi procesuālu. Tie norāda, ka ar Muitas kodeksu vai Deleģēto regulu un Īstenošanas regulu netiekot ierobežota Komisijas loma ar dalībvalstu pārstāvju balsu pieņemšanu Muitas ekspertu grupā un nodoto balsu skaitīšanu. Tā kā Komisijai nav pienākuma sekot Muitas ekspertu grupas ieteikumiem, apelācijas sūdzības iesniedzēji pauž viedokli, ka Komisijai esot jābūt "juridiski atbildīgai par secinājuma izdarīšanu par ekonomiskajiem nosacījumiem".

38. Ar trešo pamatu apelācijas sūdzības iesniedzēji iebilst pret Vispārējās tiesas apgalvojumiem pārsūdzētā rīkojuma 60. un 61. punktā. Tajos Vispārējā tiesa ir nospriedusi, ka Tiesas interpretācija attiecībā uz Regulas Nr. 2454/93 504. panta 4. punktu lietā *Friesland Coberco* ir derīga arī attiecībā uz šajā gadījumā piemērojamo Īstenošanas regulas 295. panta 5. punktu. Tā apstrīd Vispārējās tiesas secinājumu, ka šie divi noteikumi "var tikt atzīti par līdzvērtīgiem".

39. Lai pamatotu savu pamatu, apelācijas sūdzības iesniedzēji ir atsaukušies uz izmaiņām tiesību aktos, piemēram, uz to, ka esot mainījusies "ekonomisko nosacījumu" definīcija un ka Muitas kodeksa komitejai vairs neesot nekādas nozīmes ekonomisko nosacījumu pārbaudē; tie ir fakti, uz ko, pēc apelācijas sūdzības iesniedzēju domām, Tiesa esot pamatoti paļāvusies, pamatojot spriedumu *Friesland Coberco*. Turklāt apelācijas sūdzības iesniedzēji norāda uz atšķirību formulējumos starp Regulas Nr. 2454/93 502. panta 1. punktu, no vienas puses, un Muitas kodeksa 211. panta 6. punktu un Īstenošanas regulas 259. panta 1. punktu, no otras puses, kas novirza uzmanību no muitas dienestu veiktās pārbaudes uz pārbaudi Savienības līmenī.

40. Komisija nepiekrīt apelācijas sūdzības iesniedzēju argumentiem un norāda, ka iestādes varot pieņemt saistošus aktus tikai tad, ja tam ir skaidrs tiesisks pamats. Komisija uzskata, ka šajā gadījumā tas tā neesot. Turklāt tā apgalvo, ka apelācijas sūdzības iesniedzēju tiesības uz tiesisko aizsardzību esot pietiekami nodrošinātas, pat ja tie nevarot pārsūdzēt apstrīdēto secinājumu, jo valsts tiesa var lūgt prejudiciālu nolēmumu apelācijas sūdzības iesniedzēju ierosinātajā tiesvedībā par Nīderlandes muitas dienesta lēmumu. Komisija arī apgalvo, ka spriedums *Friesland Coberco* joprojām esot juridiski nozīmīgs. Tā uzskata – tas, ka pamatā esošie tiesību akti 2013. gadā ir pārstrādāti, neietekmējot ne secinājuma juridisko raksturu un juridiskās sekas, ne arī pamatojuma atbilstību šajā lietā.

2. Vērtējums

41. "Secinājums" nav viens no LESD 288. pantā uzskaitītajiem aktu veidiem, ar kuriem iestādes īsteno savu kompetenci un attiecībā uz kuriem ir skaidri norādīts, vai tiem ir saistošs spēks [31]. Kā Vispārējā tiesa ir norādījusi pārsūdzētā rīkojuma 24. punktā, saskaņā ar Tiesas pastāvīgo judikatūru jebkurš Eiropas Savienības iestādes pieņemts akts neatkarīgi no tā formas ir apstrīdams akts LESD 263. panta izpratnē. [32]. Kā Vispārējā tiesa ir pareizi norādījusi pārsūdzētā rīkojuma 28. punktā, to, vai akts rada šādas sekas, ir jāizlemj, izvērtējot tā būtību. Tas ir jānovērtē, ņemot vērā objektīvus kritērijus, piemēram, tā saturu, kontekstu, kādā tas pieņemts, un to iestāžu pilnvaras, kas to pieņēmušas. [33].

31 Pat šajā kategorijā ir izņēmumi, proti, ja akts, kas pēc tā nosaukuma nav saistošs, tā satura dēļ nav īsteni nesaistošs akts. Šajā nozīmē skat. spriedumu, 2018. gada 20. februāris, Beļģija/Komisija (C-16/16 P, EU:C:2018:79, 29. punkts attiecībā uz ieteikumu).

32 Spriedumi, 2014. gada 13. februāris, Ungārija/Komisija (C-31/13 P, EU:C:2014:70, 54. punkts un tajā minētā judikatūra), un 2017. gada 25. oktobris, Rumānija/Komisija (C-599/15 P, EU:C:2017:801, 47. punkts). Skat. arī ģenerāladvokāta M. Bobeka [*M. Bobek*] analīzi secinājumos lietā Beļģija/Komisija (C-16/16 P, EU:C:2017:959), kas parāda, ka tiesu praksē ir notikusi attīstība, neprasot, lai aktiem būtu tikai "tiesiskās sekas", bet gan prasot, lai tiem būtu "saistošas tiesiskās sekas", un viņa kritiku par šo attīstību, kā arī priekšlikumu atgriezties pie pirmā kritērija.

33 Spriedumi, 2014. gada 13. februāris, Ungārija/Komisija (C-31/13 P, EU:C:2014:70, 55. punkts un tajā minētā judikatūra), un 2017. gada 25. oktobris, Rumānija/Komisija (C-599/15 P, EU:C:2017:801, 48. punkts un tajā minētā judikatūra). To apstiprina lietas, kurās Tiesai agrāk bija jāapsver "secinājumu" raksturs. Tiesa nav izdarījusi nekādus secinājumus no aktam izvēlētā nosaukuma. 2017. gada 25. oktobra sprieduma Komisija/Padome (*WRC-15*) (C-687/15, EU:C:2017:803) 45. punktā Tiesa apraksta neskaidrību, ko rada "secinājuma" pieņemšana attiecībā uz šī akta juridisko raksturu un darbības jomu "šajā lietā". Tiesa ir konstatējusi, ka Padomei attiecīgajos apstākļos esot bijis jāpieņem akts, kas ir acīmredzami saistošs, proti, lēmums. Lietā *Friesland Coberco* (spriedums, pie kura atgriezīšos) Tiesa, izskatījusi visus šos kritērijus, ir secinājusi, ka attiecīgais secinājums neesot bijis saistošs.

42. Apelācijas sūdzības iesniedzēju izvirzītajos pamatos uzsvars ir likts uz Komisijas pilnvarām pieņemt saistošu aktu. Tomēr saskaņā ar pēdējā punktā izklāstītajiem principiem lēmums par to, vai akts ir saistošs, ir jāpieņem, ņemot vērā visus kritērijus, nevis koncentrējoties tikai uz vienu [34]. Tāpēc, kaut arī apelācijas sūdzības iesniedzēji galvenokārt ir vērsušies pret Vispārējās tiesas secinājumu, ka Komisijai neesot bijis pilnvaru pieņemt saistošus aktus – ņemot vērā Komisijas nostāju šajā kontekstā –, Vispārējās tiesas vērtējums tomēr ir jāapsver, ņemot vērā visus aspektus.

a) Akta saturs un apstākļi, kādos tas ir pieņemts

43. Apstrīdētā secinājuma saturs aprobežojas ar paziņojumu, ka "Komisija secināja, ka ekonomiskie nosacījumi ir izpildīti". To var saprast tikai tā pareizajā kontekstā. Lēmuma juridisko un faktisko kontekstu Vispārējā tiesa ir aprakstījusi pārsūdzētā rīkojuma 31.–43. punktā. Īsi to apkopošu, lai novērtētu Vispārējās tiesas secinājumus.

44. Apstrīdētais secinājums ir izdarīts *EMS* uzsāktā procedūrā, kurā *EMS* ir lūgusi atļauju izmantot ievešanas pārstrādei procedūru. Šī atļauja ir nepieciešama saskaņā ar Muitas kodeksa 211. panta 1. punkta a) apakšpunktu, ja precēm tiek piemērota ievešanas pārstrādei procedūra saskaņā ar Muitas kodeksa 210. panta d) punktu. Kompetentās iestādes šādas atļaujas piešķiršanai ir dalībvalsts muitas dienesti [35]. Muitas kodeksa 211. panta 3. un 4. punktā ir uzskaitītas prasības, kas jāizpilda, lai šādu atļauju varētu piešķirt. Tā kā 3. punkts attiecas uz personīgajām prasībām, kuras pieteikuma iesniedzējam jāizpilda, 4. punktā ir noteikti vēl divi kritēriji, pirmkārt, samērīguma princips attiecībā uz muitas dienestu režīma uzraudzību un, otrkārt, ekonomisko nosacījumu izpilde. Pēdējā Muitas kodeksa 211. panta 4. punkta b) apakšpunktā ietvertajā kritērijā ir noteikts, ka "ar [..] atļauju netiktu nelabvēlīgi ietekmētas Savienības ražotāju būtiskās intereses".

45. Tomēr diezgan sarežģītu turpmāko nosacījumu un juridiskās fikcijas dēļ to gadījumu skaits, kuros šī prasība faktiski ir jāpārbauda, patiesībā ir diezgan neliels [36]. Šajos retajos, atlikušajos gadījumos ar Muitas kodeksa 211. panta 6. punktu tiek pieprasīts pārbaudi veikt divos posmos. Pirmkārt, ir jāpārliecinās, ka "ir pierādījumi, ka, iespējams, var tikt nelabvēlīgi ietekmētas Savienības ražotāju būtiskās intereses" [37]. Jebkuru šāda veida pārbaudi veic valsts muitas dienests. Tikai pēc šī nākamā sliekšņa pārsniegšanas notiek detalizēta ekonomisko nosacījumu izpēte. Muitas kodeksa 211. panta 6. punktā turpinājumā ir noteikts, ka šī izpēte *notiek Savienības līmenī*.

b) Vai Komisija ir pilnvarota izdarīt secinājumu par valstu muitas dienestiem saistošiem ekonomiskajiem nosacījumiem?

46. Īstenošanas regulas 259. pants ir pieņemts saskaņā ar Komisijas vispārējām īstenošanas pilnvarām, kas paredzētas Muitas kodeksa 213. pantā [38]. Kā Vispārējā tiesa ir norādījusi pārsūdzētā rīkojuma 36. punktā, Īstenošanas regulas 259. panta 1. punktā ir paredzēts, ka "tā muitas dienesta muitas administrācija, kuras kompetencē ir pieņemt lēmumu par pieteikumu, nekavējoties nosūta datni Komisijai, pieprasot šādu izpēti." Īstenošanas regulas 259. panta 4. punktā ir noteikts, ka Komisijas izveidotā ekspertu grupa *sniedz konsultācijas* Komisijai par to, vai ir izpildīti ekonomiskie nosacījumi.

34 Šajā nozīmē skat. spriedumu, 2017. gada 25. oktobris, Rumānija/Komisija (C-599/15 P, EU:C:2017:801), kā arī ģenerāladvokātes J. Kokotes [*J. Kokott*] secinājumus lietā Slovākija/Komisija un Rumānija/Komisija (C-593/15 P un C-599/15 P, EU:C:2017:441, 46. punkts).

35 211. panta 1. punkts. Ar Muitas kodeksa 22. panta 1. punktu tiek noteikts kompetentais muitas dienests.

36 Saskaņā ar Deleģētās regulas 166. panta 1. punktu ekonomiskie nosacījumi faktiski ir jāpārbauda tikai trijos gadījumos. Turklāt ekonomiskie nosacījumi attiecībā uz ievešanu pārstrādei jau tiek uzskatīti par pieņemamiem 19 darbībām, kas uzskaitītas Deleģētās regulas 167. pantā.

37 Saskaņā ar dažu valodu versijām ir pat jākonstatē, ka šāda varbūtība pastāv. Skat. Muitas kodeksa 211. panta 6. punkta franču valodas versiju: "Lorsqu'il est prouvé que les intérêts essentiels des producteurs de l'Union risquent d'être affectés négativement [..]."

38 Saskaņā ar minētās regulas 49. apsvērumu tas ir darīts, lai izveidotu skaidrus un vienkāršus noteikumus pienācīgam izvērtējumam Savienības līmenī, kad ir pierādījumi tam, ka būtiskas Savienības ražotāju intereses var tikt nelabvēlīgi ietekmētas. Lai gan tas man nešķiet izšķiroši, vēlētos norādīt, ka netiek īpaši pieminēta noteikumu vienāda piemērošana. Deleģētās regulas 49. apsvērumā ir noteikts tikai, ka, "lai nodrošinātu juridisko noteiktību un vienlīdzīgu attieksmi pret uzņēmējiem, ir *jānorāda gadījumi*, kad ir nepieciešama ekonomisko nosacījumu izpēte attiecībā uz ievešanu pārstrādei un izvešanu pārstrādei" (mans izcēlums).

Šīs lomas vienīgi konsultējošais raksturs ir uzsvērts horizontālo noteikumu 3. pantā un 5. panta 1. punktā, saskaņā ar ko ir izveidota Muitas ekspertu grupa, kā arī Muitas ekspertu grupas statūtu 2. iedaļas g) punktā [39]. Kā Vispārējā tiesa ir norādījusi pārsūdzētā rīkojuma 38. punktā, "saskaņā ar horizontālajiem noteikumiem par ekspertu grupām šo grupu uzdevums ir konsultēt Komisiju, jo īpaši par Savienības tiesību aktu, politikas un programmu piemērošanu, par koordināciju un sadarbību ar dalībvalstīm".

47. Tādējādi Vispārējā tiesa 39. punktā ir aprakstījusi Komisijas uzdevumu, kurš saskaņā ar iepriekš minēto Muitas ekspertu grupas statūtu 3. panta otro daļu un tās reglamenta 3. pantu [40] ir sasaukt un vadīt nodaļas "Īpašās procedūras, izņemot tranzītu" sanāksmes, kad šajā nodaļā tiek pārbaudīti ekonomiskie nosacījumi. Tomēr, ja nevar panākt vienošanos, balso un lēmumu par ekonomiskajiem nosacījumiem šajā nodaļā pieņem dalībvalstu pārstāvji [41]. Kaut arī reglamentā nav atbildes uz to, kas notiek pēc tam, kad ir panākta vienošanās vai ir nobalsots, no protokola, kurā ir apstrīdētais secinājums, izriet, ka Komisija šo rezultātu ir izmantojusi un dokumentējusi sanāksmes protokolā kā secinājumu attiecībā uz ekonomiskajiem nosacījumiem. Tādējādi Vispārējā tiesa pārsūdzētā rīkojuma 50. punktā ir pareizi norādījusi, ka no pārbaudes procedūras, kas īstenota saskaņā ar Komisijas īstenošanas pilnvarām atbilstoši Muitas kodeksa 213. pantam, skaidri neizriet, vai papildus dalībvalstu pārstāvju balsu pieņemšanai un skaitīšanai Muitas ekspertu grupā Komisijai ir jāizsaka savs viedoklis vai tai pašai ir pilnvaras novērtēt jautājumu par to, vai ekonomiskie nosacījumi ir izpildīti.

48. Apelācijas sūdzības iesniedzēji nav apšaubījuši nevienu no šiem secinājumiem. Viņi neapstrīd arī pārsūdzētā rīkojuma 46. punktu, kurā Vispārējā tiesa ir atsaukusies uz principu, ka Savienības iestāžu pilnvarām ir nepieciešams īpašs tiesisks pamats, ar kuru tiek noteikts to precīzais apmērs, jo iestādes var rīkoties vienīgi šajās robežās [42]. Vispārējā tiesa ir balstījusies uz šajā pārbaudē izdarīto secinājumu, proti, ka pilnvaras nevar vienkārši tikt prezumētas.

49. Apelācijas sūdzības iesniedzēji nav norādījuši nevienu noteikumu, ar kuru Komisijai tiktu piešķirtas pilnvaras pieņemt lēmumus, kas valsts iestādēm būtu saistoši attiecībā uz ekonomisko nosacījumu izpildi, un, kā tas izriet no iepriekš aprakstītās procedūras, Vispārējā tiesa nav pieļāvusi nekādu tiesisku kļūdu, konstatējot, ka šāda noteikuma nav.

50. Apelācijas sūdzības iesniedzēju argumentos tas nav apstrīdēts. Viņu arguments drīzāk ir pamatots ar izmaiņām tiesību aktos, kas notikušas kopš Muitas kodeksa un ar to saistītās Īstenošanas regulas stāšanās spēkā. Lai gan Regulas Nr. 2454/93 502. panta 1. punktā bija paredzēts, ka "atļauju nedod, iekams *muitas dienesti* nav ekonomiskos nosacījumus pārbaudījuši" [43], Īstenošanas regulā nav līdzīga noteikuma. Apelācijas sūdzības iesniedzēji savos argumentos ir izmantojuši izslēgšanas metodi. Viņi apgalvo, ka tad, ja ne valsts iestādes, ne Muitas ekspertu grupa nav īpaši pilnvarota pieņemt saistošus lēmumus attiecībā uz ekonomiskajiem nosacījumiem, Komisijai noteikti būtu jābūt pilnvarotai to darīt. Uz šo argumentu es atbildētu šādi.

51. Pirmkārt, nav gluži pareizi apgalvot, ka valsts iestādēm vispār nav pilnvaru pārbaudīt ekonomiskos nosacījumus. Kā aprakstīts šo secinājumu [45.] punktā, valsts iestādēm saskaņā ar Muitas kodeksa 211. panta [6.] punktu ir jāpārbauda, vai ir pierādījumi, ka, iespējams, var tikt nelabvēlīgi ietekmētas Savienības ražotāju būtiskās intereses. Lai pārbaudītu, vai šādi pierādījumi pastāv, valsts iestādēm noteikti būtu jāveic diezgan rūpīga izpēte, jo īpaši tāpēc, ka visai noteikumu struktūrai ir tendence būt pretrunā šādam konstatējumam.

39 Muitas ekspertu grupas darba uzdevumi, atsauce *Ares* (2016) 2109319, 2016. gada 3. maijs.

40 Muitas ekspertu grupas darba uzdevumi, atsauce *Ares* (2016) 2616740, 2016. gada 6. jūnijs.

41 Muitas ekspertu grupas darba uzdevumu 8. pants.

42 Skat. arī spriedumus, 2016. gada 14. jūnijs, Komisija/*McBride* u.c. (C-361/14 P, EU:C:2016:434, 36. punkts), un 2017. gada 12. septembris, *Anagnostakis*/Komisija (C-589/15 P, EU:C:2017:663, 98. punkts).

43 Mans izcēlums.

52. Otrkārt, ir svarīgi uzsvērt – Īstenošanas regulas 259. panta tekstā nekas neliecina par to, ka Komisijas secinājums, ko tā ir izdarījusi attiecībā uz ekonomiskajiem nosacījumiem, būtu jāuzskata par saistošu. 259. panta 5. punktā tikai ir noteikts, ka "attiecīgais muitas dienests [..] ņem vērā" Komisijas secinājumu par ekonomiskajiem nosacījumiem, tas ir formulējums, ar kuru – kā Tiesa ir norādījusi lietā *Friesland Coberco* attiecībā uz līdzīgu formulējumu šī noteikuma iepriekšējā redakcijā – būtībā tiek norādīts, ka galīgo lēmumu pieņem attiecīgais kompetentais muitas dienests [44].

53. To pastiprina Īstenošanas regulas 259. panta 6. punkta noteikumi, kuros ir noteikts, ka tad, ja Komisija nonāk pie secinājuma, ka ekonomiskie nosacījumi vairs netiek izpildīti, "kompetentais muitas dienests *atsauc* attiecīgo atļauju". Ar vārdu, kuru esmu atļāvies izcelt ("atsauc"), skaidri tiek uzlikts par pienākumu kompetentajam muitas dienestam atsaukt atļauju, ja Komisija ir nonākusi pie negatīva secinājuma. Kontrasts starp Īstenošanas regulas 259. panta 5. punkta formulējumu ("[..] ņem vērā [..]") un 259. panta 6. punkta formulējumu ("[..] atsauc [..]") pats par sevi ir pietiekams, lai pierādītu, ka, lai gan Komisijas saskaņā ar minētās regulas 259. panta 6. punktu gūtie secinājumi ir saistoši, otrādi nevar būt, ciktāl tas attiecas uz tās pilnvarām atbilstoši Īstenošanas regulas 259. panta 5. punktam. Tāpēc jāatkārto, ka pēdējā gadījumā galīgo lēmumu pieņem kompetentie muitas dienesti, lai gan tiem ir jāņem vērā Komisijas secinājumi. Tie var neņemt vērā šo secinājumu, "ja vien tie šo savu lēmumu pamato" [45].

54. Šajā kontekstā arī jāatgādina, ka tad, ja šādas pilnvaras Savienības iestādei nav piešķirtas – pat jomās, kas ir Savienības ekskluzīvā kompetencē, piemēram, muitas politikā –, dalībvalstis joprojām ir kompetentas īstenot šo politiku [46]. Tādējādi, ja tādas leģislatīvas normas neesamība, kas pilnvarotu Komisiju pieņemt saistošu lēmumu par ekonomiskajiem nosacījumiem, liedz Komisijai to darīt, valsts iestādēm nav nepieciešama autonoma kompetence, lai pārbaudītu tiesību aktos izklāstītos nosacījumus, tos piemērojot.

55. Apelācijas sūdzības iesniedzēji turklāt apgalvo, ka daži gadījumi, kad ekonomiskie nosacījumi faktiski ir jāpārbauda detalizēti, visi attiecoties uz situācijām, kas saistītas ar Savienības kopējās tirdzniecības politikas vienotu piemērošanu, kura ir Savienības izņēmuma jurisdikcijā. Iepriekš minēto iemeslu dēļ tas tomēr nevar kompensēt Komisijas pilnvaru trūkumu pieņemt šādus lēmumus.

56. Tieši šī iemesla dēļ apelācijas sūdzības iesniedzēju argumentiem, kas balstīti uz Īstenošanas regulas 259. panta 5. punkta otrās daļas un 259. panta 6. punkta formulējumu, nevar piekrist. Kaut arī Īstenošanas regulas 259. panta 5. punkta otrajā daļā ir noteikts, ka secinājumā var būt precizēts, ka izpētāmais gadījums ir unikāls, tāpēc to nevar izmantot par precedentu citiem pieteikumiem vai atļaujām, tas pats par sevi neliecina, ka šāds secinājums ir saistošs manis aprakstītajā izpratnē.

57. Īstenošanas regulas 259. panta 6. punktā ir noteikts – atzīstami kategoriskā formulējumā ("atsauc") –, ka kompetentajam muitas dienestam ir pienākums atsaukt atļauju, ja tiek secināts, ka ekonomiskie nosacījumi vairs netiek izpildīti, un tajā ir pat noteikts datums, kad atsaukumam vēlākais jānotiek, taču noteikums attiecas tikai uz šo apstākļu kopumu.

58. Neraugoties uz to, noteikti svarīgs ir arguments, kas balstīts uz Muitas kodeksa 211. panta 6. punkta formulējumu, saskaņā ar kuru šādu pierādījumu gadījumā ekonomisko nosacījumu pārbaude *notiek Savienības līmenī*. Tomēr, kā Vispārējā tiesa ir norādījusi pārsūdzētā rīkojuma 34. punktā, lai gan Muitas kodeksa 211. panta 6. punktā ir noteikts, ka ekonomisko nosacījumu pārbaudei ir jānotiek Savienības līmenī, tajā nav norādīts, kāds mērķis tiek īstenots, nosakot pārbaudi šajā līmenī, un noteikumā nav skaidras norādes par to, kāda patiesībā ir Komisijas loma šīs pārbaudes laikā. Savukārt

44 *Friesland Coberco*, 27. punkts.

45 *Friesland Coberco*, 27. punkts.

46 Skat. LESD 2. panta 1. punktu.

Muitas kodeksa 211. panta 4. punktā ir nepārprotami noteikts, ka valsts iestādes piešķir atļauju, kad ir izpildīti šajā tiesību normā paredzētie nosacījumi. Šajā tiesību normā ir skaidri norādīts, kas ir iestāde, kura pieņem lēmumu. Varbūt žēl, ka Muitas kodeksa 211. panta 6. punktā trūkst vajadzīgās skaidrības pakāpes attiecībā uz šo svarīgo punktu.

59. Turklāt apelācijas sūdzības iesniedzēji ir atsaukušies uz tās personas identitātes maiņu, kura ir atbildīga par secinājumu. Pretstatā nostājai attiecībā uz Regulas Nr. 2454/93 504. panta 4. punktu par secinājumu izdarīšanu attiecībā uz ekonomiskajiem nosacījumiem tagad atbild Komisija. Tas izriet no iepriekš aprakstītās Muitas ekspertu grupas tikai padomdevējas funkcijas, ko pārsūdzētā rīkojuma 54. punktā ir atzinusi Vispārējā tiesa. Saskaņā ar iepriekš spēkā bijušajiem tiesību aktiem tā ir bijusi Muitas kodeksa komiteja, kas nonāca pie šāda secinājuma saskaņā ar Regulas Nr. 2454/93 504. panta 4. punktu. Tomēr fakts, ka Komisijai tagad ir uzticēta apstrīdētā lēmuma autora loma, pats par sevi nenozīmē, ka tās izdarītais secinājums ir valsts muitas dienestiem saistošs akts.

60. Apelācijas sūdzības iesniedzēji arī apgalvo, ka, lai gan ekonomisko nosacījumu pārbaude saskaņā ar iepriekšējiem tiesību aktiem neesot bijusi obligāta [47], tagad tā tāda esot saskaņā ar Muitas kodeksa 211. panta 6. punktu ("Savienības līmenī veic") [48]. Lai gan tā ir taisnība, tas nebūt nenozīmē, ka izdarītais secinājums ir saistošs valsts muitas dienestiem. To apstiprina Tiesas spriedums *Friesland Coberco*. Lai gan lieta attiecās uz virkni apstākļu, kuros apspriešanās ar Muitas kodeksa komiteju bija obligāta, Tiesa, kā jau redzējām, ir nospriedusi, ka pienākumu konsultēties ar šo komiteju nevar uzskatīt par pienākumu pieņemt tās secinājumu [49]. Ja nav skaidra noteikuma, kas paredzētu citādi, to pašu varētu teikt par pienākumu pārbaudīt ekonomiskos nosacījumus Savienības līmenī. Tas ne vienmēr noved pie tā, ka šīs pārbaudes rezultāts būtu jāpieņem un jāapstiprina valsts muitas dienestam.

61. To nemaina fakts, ka Nīderlandes muitas dienests ir rīkojies, pamatojoties uz pienākumu ievērot apstrīdēto secinājumu. Tiesas konstatējumos spriedumos *Bock*/Komisija [50], *Piraiki-Patraiki* u.c./Komisija [51] un *Dreyfus*/Komisija [52], uz kuriem ir atsaukušies apelācijas sūdzības iesniedzēji, tiek aplūkots atsevišķs jautājums par to, vai darbības, kuras neapšaubāmi ir apstrīdamas LESD 263. panta izpratnē, tieši skar pieteicējus. Apstrīdama tiesību akta esamība ir nepieciešama, lai celtu prasību saskaņā ar 263. pantu. Fakts, ka dalībvalsts ir nolēmusi ievērot tiesību aktu, kas faktiski nav saistošs, nepadara to saistošu, un fakts, ka nesaistošs akts tieši attiecas uz prasītāju, nepadara šo aktu par apstrīdamu aktu.

c) Secinājuma saistošais spēks: "attiecīgais muitas dienests [..] ņem vērā"

62. Īstenošanas regulas 259. panta 5. punktā ir iekļauts noteikums, kurā aprakstīts, kā valsts muitas dienestam ir jārīkojas ar secinājumu. Kā jau esmu norādījis, Īstenošanas regulas 259. panta 5. punktā vienkārši ir noteikts, ka "attiecīgais muitas dienests [..] ņem vērā secinājumu par ekonomiskajiem nosacījumiem". Kā minēts iepriekš, lietā *Friesland Coberco* Tiesai bija jāinterpretē gandrīz identisks noteikums, proti, Regulas Nr. 2454/93 504. pants. Vienīgā atšķirība ir tā, ka šis noteikums atsaucas uz "Komitejas slēdzienu" un neattiecas uz "ekonomiskajiem nosacījumiem". Tomēr ir skaidrs un nav apstrīdams, ka saskaņā ar otro no šiem noteikumiem ir jāņem vērā arī "ekonomiskie nosacījumi". Lietā *Friesland Coberco* Tiesa vārdus "ņem vērā" ir interpretējusi tādējādi, ka "tie var neņemt vērā Komitejas sniegto slēdzienu, ja vien tie šo savu lēmumu pamato" [53].

47 Skat. Regulas Nr. 2454/93 503. panta formulējumu, uz kuru atsaucas apelācijas sūdzības iesniedzēji.

48 Kā aprakstīts iepriekš, lietu, uz kurām tas attiecas, tomēr ir ļoti nedaudz.

49 *Friesland Coberco*, 31. punkts.

50 Spriedums, 1971. gada 23. novembris (62/70, EU:C:1971:108, 6.–8. punkts).

51 Spriedums, 1985. gada 17. janvāris (11/82, EU:C:1985:18, 8. un 9. punkts).

52 Spriedums, 1998. gada 5. maijs (C-386/96 P, EU:C:1998:193, 43.–56. punkts).

53 *Friesland Coberco*, 27. punkts.

63. Pārsūdzētā rīkojuma 60. punktā Vispārējā tiesa ir atsaukusies uz Tiesas sprieduma *Nogueira* u.c.[54] 45. punktu, saskaņā ar kuru Tiesas sniegtā šī tiesību akta normas interpretācija ir piemērojama arī tiesību aktu noteikumiem, kas aizstāj šādu tiesību aktu, ja šie noteikumi var tikt uzskatīti par līdzvērtīgiem. Apelācijas sūdzības iesniedzēji neapstrīd šo principu, bet gan apstrīd to, vai Īstenošanas regulas 259. panta 5. punktu var uzskatīt par līdzvērtīgu Regulas Nr. 2454/93 504. pantam.

64. Vispārējā tiesa pārsūdzētā rīkojuma 58. punktā ir atsaukusies uz to, ka Īstenošanas regulas 259. panta 5. punkta pirmās daļas formulējums burtiski atkārtojot Regulas Nr. 2454/93 504. panta 4. punkta formulējumu. Šis secinājums apelācijas kārtībā nav apstrīdēts. Tāpat apelācijas sūdzības iesniedzēji nav apstrīdējuši Vispārējās tiesas secinājumu pārsūdzētā rīkojuma 54. punktā, ka mainījies ir tikai secinājuma autors, kā rezultātā šīs pārbaudes mērķis ir identisks.

65. Pat neņemot vērā šīs šaubas par trešā pamata efektivitāti, šis pamats nevar tikt apmierināts. Apelācijas sūdzības iesniedzēji apgalvo, ka Tiesas secinājums lietā *Friesland Coberco* "bija balstīts tieši uz Muitas kodeksa komitejas funkciju". Tomēr sprieduma daļa, uz kuru apelācijas sūdzības iesniedzēji atsaucas, lai pamatotu savu argumentu, proti, lietas *Friesland Coberco* 37. punkts, attiecas uz jautājumu, vai secinājums ir iestādes tiesību akts, veicot pārbaudi saskaņā ar EKL 234. pantu (tagad LESD 267. pants). Šajā kontekstā Tiesa ir konstatējusi, ka Muitas kodeksa komitejas secinājumu nevarot uzskatīt par Komisijas tiesību aktu. Tas nav saistīts ar Tiesas viedokli, kas izteikts minētā sprieduma 33. punktā, ka lēmums nav saistošs valsts muitas iestādēm.

66. Nevaru pieņemt arī apelācijas sūdzības iesniedzēju argumentu, ka abas situācijas nav līdzvērtīgas. Apelācijas sūdzības iesniedzēji it īpaši apgalvo, ka, lai gan Muitas kodeksa komitejas uzdevums esot bijis nodrošināt "ciešu un efektīvu sadarbību starp dalībvalstīm un Komisiju"[55], Komisijas uzdevums atbilstoši Muitas kodeksam esot "nodrošināt vienādus nosacījumus"[56] Muitas kodeksa īstenošanai. Vispārējā tiesa šo argumentu ir izskatījusi pārsūdzētā rīkojuma 52. punktā. Tā nav kļūdījusies, norādot, ka Muitas kodeksa 213. panta noteikums aprobežojas ar īstenošanas pilnvaru piešķiršanu Komisijai, lai precizētu *vienotus nosacījumus attiecībā uz procedūras noteikumiem*, kā paredzēts Muitas kodeksa 5. apsvērumā.

67. Turklāt Vispārējā tiesa, salīdzinot nepieciešamību veikt ekonomisko nosacījumu pārbaudi saskaņā ar abām Muitas kodeksa redakcijām, ir konstatējusi, ka pārbaudes ir bijušas nepieciešamas līdzīgu atļauju pieteikumiem. Apelācijas sūdzības iesniedzēji nav paskaidrojuši, kā nedaudz atšķirīgās "ekonomisko nosacījumu" definīcijas pārstrādei muitas kontrolē saskaņā ar Regulas Nr. 2913/92 133. panta e) punktu un definīcijas ievešanai un izvešanai pārstrādei un preču muitas noliktavas uzglabāšanas telpu darbībai saskaņā ar Muitas kodeksa 211. panta 4. punkta b) apakšpunktu tik būtiski atšķirtos, lai tās šajā nolūkā nevajadzētu uzskatīt par līdzvērtīgām. Tādējādi Vispārējā tiesa pārsūdzētā rīkojuma 53. punktā ir pamatoti secinājusi, ka lietas, kas izskatītas saskaņā ar Regulu Nr. 2913/92 un īstenošanas regulām, kuras ir bijušas spēkā brīdī, kad tika pieņemts lēmums lietā *Friesland Coberco*, un šeit aplūkojamie gadījumi ir gan ciešas, gan efektīvas sadarbības veids starp dalībvalstīm un Komisiju, kuras mērķis noteikti ir muitas dienestu informēšana par ekonomiskajiem nosacījumiem.

68. Neviena no izmaiņām tiesību aktos, uz kurām atsaucas apelācijas sūdzības iesniedzēji, neattiecas uz terminu "jāņem vērā". Ja Komisija būtu bijusi pilnvarota izdarīt secinājumu, kas pēc tam būtu bijis saistošs valsts muitas dienestam, tas noteikti būtu redzams arī Īstenošanas regulas formulējumā. Vispārējā tiesa pārsūdzētā rīkojuma 63. punktā ir pamatoti nospriedusi, ka tad, ja ar jaunajiem muitas

54 Spriedums, 2017. gada 14. septembris (C-168/16 un C-169/16, EU:C:2017:688, un tajā minētā judikatūra).

55 *Friesland Coberco*, 40. punkts.

56 Muitas kodeksa 5. apsvērums.

tiesību aktiem būtu bijusi izveidota sistēma, kurā valsts muitas dienestiem būtu saistoši secinājumi par ekonomiskajiem nosacījumiem, kas izdarīti Savienības līmenī, Īstenošanas regulā tas būtu bijis skaidri paredzēts. Tas, ka tā ir pieturējusies pie formulējuma, kas lietā *Friesland Coberco* interpretēts tādējādi, ka tas nesaistot valsts iestādes, pats par sevi ir spēcīgs arguments pret šādām interpretācijas izmaiņām.

69. Tādējādi Vispārējā tiesa nav pieļāvusi kļūdu tiesību piemērošanā, konstatējot, ka Tiesas sniegtā Regulas Nr. 2454/93 504. panta 4. punkta interpretācija lietā *Friesland Coberco* ir derīga arī attiecībā uz Īstenošanas regulas 259. panta 5. punktu, jo attiecīgie noteikumi, manuprāt, šim nolūkam ir pietiekami līdzīgi. Jāpieņem, ka Savienības likumdevējs ir bijis pilnībā informēts par lēmumu lietā *Friesland Coberco* un, ja būtu bijis paredzēts mainīt nostāju, lai izdarītu tādu Komisijas secinājumu, kas saista valsts iestādes, tas to būtu viegli varējis izdarīt.

d) Papildu piezīmes

70. Šajā ziņā varētu piebilst, ka secinājumam, kas izdarīts saskaņā ar Īstenošanas regulas 259. panta noteikumiem, acīmredzami ir "tiesiskās sekas". Piemērojot Tiesas spriedumu *Friesland Coberco*, valstu muitas dienestiem, ja tie pieņemtu no secinājuma atšķirīgu nostāju, būtu "lēmums pienācīgi jāpamato". Tas noteikti rada tiesiskās sekas. Apelācijas sūdzības iesniedzējiem no to viedokļa grūtības šeit rada tas – un tas ir izšķirošs apsvērums jebkuras LESD 263. panta analīzes vajadzībām –, ka muitas dienestiem nav pienākuma ievērot šo secinājumu.

71. Vēl var atzīmēt – šeit netiek apšaubīts, ka apelācijas sūdzības iesniedzējiem nav efektīvas tiesību aizsardzības, jo viņi nevar apstrīdēt LESD 263. pantā paredzēto secinājumu. Lai būtu taisnīgs pret apelācijas sūdzības iesniedzējiem, tas pat nav ticis apgalvots. Tomēr ir vērts norādīt, ka apelācijas sūdzības iesniedzēji spēj apstrīdēt (un faktiski ir apstrīdējuši) Nīderlandes muitas dienestu lēmumu. Viņi vēlāk ir iesnieguši apelācijas sūdzības kompetentajā tiesā, apstrīdot to, ka Nīderlandes muitas iestādes ir noraidījušas viņu iebildumus par ievešanas pārstrādei atļaujas piešķiršanu *EMS*. Šajā tiesvedībā var izskatīt jautājumu par to, vai ir izpildīti ekonomiskie nosacījumi [57].

72. Šādos apstākļos pirmais līdz trešais pamats ir jānoraida kā nepamatots.

C. Ceturtais pamats, kas attiecas uz administratīvo praksi

1. Lietas dalībnieku argumenti

73. Apelācijas sūdzības iesniedzēji apgalvo, ka Vispārējā tiesa esot pieļāvusi kļūdu, neuzskatot administratīvo praksi par pierādījumu tam, ka Komisijas secinājumi par ekonomiskajiem nosacījumiem ir saistoši. Šīs administratīvās prakses 3. punkta pirmās daļas formulējums ir šāds: "Komisijas slēdzienu ņem vērā attiecīgie muitas dienesti un citi muitas dienesti, kuri nodarbojas ar līdzīgām atļaujām vai pieteikumiem ([Īstenošanas regulas] 259. panta 5. punkts). *Tas nozīmē, ka Komisijas slēdziens var būt juridiski saistošs kompetentajiem muitas dienestiem* un tāpēc tie nevar no tā atkāpties. [..]" [58]

74. Komisija ir norādījusi, ka neesot skaidrs, vai apelācijas sūdzības iesniedzēji ar savu ceturto pamatu ir izvirzījuši procesuālu prasību, atsaucoties uz pierādījumu sagrozīšanu, vai tas ir materiāls prasījums, jo ar to tiekot kritizēts tas, ka administratīvā prakse nav tikusi uzskatīta par tiesību avotu. Abos gadījumos tā uzskata, ka apelācijas sūdzības iesniedzēju prasība nav pamatota.

57 Skat. turpretim ģenerāladvokāta M. Bobeka komentārus viņa secinājumos lietā Beļģija/Komisija (C-16/16 P, EU:C:2017:959, 161.–163. punkts) par atšķirīgo situāciju dalībvalstī, kurai adresēts akts, kas LESD 263. panta izpratnē nav kvalificējams kā tiesību akts. Par to skat. turklāt arī spriedumu, 2017. gada 25. oktobris, Slovākija/Komisija (C-593/15 P un C-594/15 P, EU:C:2017:800, 66. punkts), kurā šādos apstākļos tiesa ir noraidījusi ideju par "apstrīdama tiesību akta" plašāku interpretāciju.

58 Mans izcēlums.

2. Vērtējums

75. Apelācijas sūdzības iesniedzēju pārmetumi ir vērsti uz pārsūdzētā rīkojuma 66. punktu, kurā Vispārējā tiesa ir atzinusi, ka administratīvā prakse tikai aizstāj agrāku administratīvo kārtību attiecībā uz Regulas Nr. 2913/92 attiecīgo noteikumu piemērošanu. Ciktāl šī agrākā administratīvā vienošanās nav atbildusi šīs Tiesas teiktajam spriedumā lietā *Friesland Coberco*, tā nevarēja būt derīgs pamats jaunās administratīvās prakses interpretācijai. Apelācijas sūdzības iesniedzēji nav iebilduši pret Vispārējās tiesas secinājumu pārsūdzētā rīkojuma 67. punktā. Tur Vispārējā tiesa teikumā, kas sākas ar vārdu "Turklāt", ir nospriedusi, ka, lai gan administratīvo praksi var uzskatīt par derīgu atbalstu, lai interpretētu secinājumus par ekonomiskajiem nosacījumiem, tiem nav juridiski saistoša spēka un ka tāpēc tiem būtu jāatbilst Īstenošanas regulas faktiskajiem noteikumiem. Tā ir arī nospriedusi, ka tie nemainot Īstenošanas regulas darbības jomu [59].

76. Pēc manām domām, Vispārējā tiesa pārsūdzētā rīkojuma 68. punktā ir pareizi nospriedusi, ka jaunajā administratīvajā praksē ietvertā interpretācija neatbilst Īstenošanas regulas faktiskajiem noteikumiem. Vispārējās tiesas pamatojums tiek balstīts uz vairākiem argumentiem, un pārsūdzētā rīkojuma 67. un 68. punktā izklāstītie argumenti paši par sevi ir pietiekami, lai atbalstītu Vispārējās tiesas argumentāciju. Tāpēc apelācijas sūdzības iesniedzēju ceturtais pamats ir neefektīvs un to nevar turpināt.

77. Taisnība, ka administratīvā prakse ir radījusi vai tai ir vismaz bijusi tendence radīt kļūdainu priekšstatu par to, vai Komisijas secinājumi attiecībā uz "ekonomiskajiem nosacījumiem" ir saistoši. Tiesas, kā arī Vispārējās tiesas reglaments dod šīm tiesām iespēju iepazīties ar šādiem faktiem, ļaujot tām izdot rīkojumu par tiesāšanās izdevumiem par labu apelācijas sūdzības iesniedzējiem, kā to Vispārējā tiesa ir izdarījusi šajā lietā [60].

D. Piektais pamats par papildu prasībām saskaņā ar LESD 263. panta ceturto daļu

78. Piektajā pamatā apelācijas sūdzības iesniedzēji apgalvo, ka tie atbilstot LESD 263. panta ceturtajā daļā paredzētajām papildu prasībām, proti, tie esot skarti tieši un individuāli.

79. Tomēr, tā kā Vispārējā tiesa ir pamatoti atbalstījusi Komisijas iebildi par nepieņemamību, ņemot vērā to, ka apstrīdama akta nav, tā nav pieļāvusi tiesību kļūdu, neizskatot jautājumu par to, vai apelācijas sūdzības iesniedzēji ir skarti tieši un individuāli. Konstatējums, ka LESD 263. panta izpratnē apstrīdama akta nav bijis, ir bijis pietiekams, lai prasību noraidītu.

VII. Par tiesāšanās izdevumiem

80. Atbilstoši Reglamenta 184. panta 2. punktam, ja apelācijas sūdzība nav pamatota, Tiesa lemj par tiesāšanās izdevumiem. Atbilstoši šī reglamenta 138. panta 1. punktam, kas ir piemērojams apelācijas tiesvedībā, pamatojoties uz tā 184. panta 1. punktu, lietas dalībniekam, kuram spriedums ir nelabvēlīgs, piespriež atlīdzināt tiesāšanās izdevumus, ja to ir prasījis lietas dalībnieks, kuram spriedums ir labvēlīgs.

59 Šajā ziņā Vispārējā tiesa pēc analoģijas ir pamatoti atsaukusies uz 1977. gada 15. februāra spriedumu *Dittmeyer* (69/76 un 70/76, EU:C:1977:25, 4. punkts). Pēc analoģijas var atsaukties arī uz judikatūras virzienu, kura daļu veido 2005. gada 28. jūnija spriedums *Dansk Rørindustri* u.c./Komisija (C-189/02 P, C-202/02 P, no C-205/02 P līdz C-208/02 P un C-213/02 P, EU:C:2005:408, 209. punkts), kurā Tiesa ir atzinusi, ka, lai gan pārvaldes iestādes pieņemtie iekšējās kārtības pasākumi paredz uzvedības normu, kurā norādīta prakse, kas jāievēro un no kuras katrā atsevišķā gadījumā pārvaldes iestāde nevar atkāpties, nenorādot iemeslus, kas būtu saderīgi ar vienlīdzīgas attieksmes principu, šādi pasākumi paši par sevi nav tiesību normas un tādējādi tie nevar grozīt vai papildināt juridiski saistošos dokumentus, ko Savienības iestāde pieņēmusi saskaņā ar Līgumā paredzētajiem noteikumiem un procedūrām.

60 Pārsūdzētā rīkojuma 72.–75. punkts.

81. Tā kā Komisija ir prasījusi piespriest apelācijas sūdzības iesniedzējiem atlīdzināt tiesāšanās izdevumus un tā kā tiem spriedums ir nelabvēlīgs, ir jāpiespriež apelācijas sūdzības iesniedzējiem segt savus, kā arī atlīdzināt Komisijas tiesāšanās izdevumus. Tādi apsvērumi kā, piemēram, tie, kas izklāstīti pārsūdzētā rīkojuma 72.–75. punktā un kas ļautu piespriest Komisijai atlīdzināt tiesāšanās izdevumus saskaņā ar Tiesas Reglamenta 139. pantu, uz šo apelācijas sūdzību nevar attiekties.

VIII. Secinājumi

82. Ņemot vērā iepriekš minētos apsvērumus, piedāvāju Tiesai:

1) apelācijas sūdzību noraidīt; un

2) piespriest *thyssenkrupp Electrical Steel GmbH* un *thyssenkrupp Electrical Steel Ugo* atlīdzināt tiesāšanās izdevumus.